

ČAK I PER GINTA

Sve moje kolege u kancelariji dobar deo vremena provode za kompjuterom. Uostalom, i ja ga tako provodim. Ali, hoću da kažem, oni ga provode u privatne svrhe. Tačnije, provodili su ga. Čitali su elektronske novine, razmenjivali viceve, skidali filmove, a još ponajčešće su otvarali lične mejlove i na njih unedogled odgovarali. Na kraju naša direktorka nam je svima najstrože zabranila takvo dangubljenje u radno vreme.

U slobodno vreme, pored šetnji u prirodi, volim i ja da se dopisujem sa ljudima i da širim svoja znanja.

Moji sinovi su, doduše, na svakojakim društvenim mrežama.

Ponekad mi pokazuju sličicu koju im je poslao neki drugar prerušen u supermena u kišnoj kabanici, a ispod tuša, ili pak primljenu ljubavnu poruku neke devojčice sa drugog kraja sveta, koja im na nekom svom engleskom priznaje da ne zna za koga od njih trojice da se opredeli, jer joj se jedan predstavio kao sva tri musketara, drugi kao usamljeni Armagedon, a treći kao najmlađi brat. Izgleda da se toj devojčici upravo to dopalo, to što je najmlađi jednostavno tako i rekao.

– Ej, bre, čale, kol'ko puta treba da ti ponovimo da se ne kaže dopada, ne dopada, nego lajkujem ili hejtujem! – uzvikuju tada razdragano.

– Ama, tata, nije razdragano! Lepo te plizimo da to tako ne napišeš. Ukucaj smajlija, evo ovako! Tako! Eto, vidiš! Vidiš da možeš i ti! Pa ti si, bre, čale car.

Svejedno, ja volim da odem i na razna predavanja uživo. Posebno volim da idem na pesničke večeri. Tamo, i kad ne razumem do kraja pesnika, barem razumem šta publika tačno kaže.

Ništa ono, statusi, rilouduj mi čašu, daj da resetujemo ovu vezu: ništa od toga. Samo sonetni venci u akrostihu i lepo ugrejana prostorija zimi, a leti opet sasvim sveža, taman da čovek može da se prepusti pesničkoj funkciji jezika nakon kancelarije ili šetnje u tišini.

Neko veče, na primer, gostujući pesnik iz inostranstva objasnio je kako jezik, osnovna čovekova alatka, počiva na rečima, pa kako čovek može njima da se posluži da bi napravio sklopove ravne umetničkoj slici, i kako je slika čista muzika, samo ako ima ritma, te kako mu još od malena otac stalno puštao klasične simfonije.

Pored prozora, reče pesnik, otac mu je u detinjstvu puštao i tu jednu kompoziciju Edvarda Griga, ne bi li i samo staklo video dok u mislima već otkriva nova prostranstva s druge strane prozora dok tako sluša. Odmah sam znao da misli na „Per Ginta“. Bilo mi je kao da sam zapravo pesma, iako je to čisto instrumentalna ploidba. Kad sam pak ja bio mali, tim povodom sam čak i brod u noći nacrtao. Taj moj brod je nagrađen na školskoj izložbi crteža.

Kasnije, u vreme podeljene Nemačke, uredno sam se držao zvaničnih odrednica i jedne i druge. Umesto da kažem Istočna ili, pak, Zapadna, ja sam neizostavno govorio Save-

zna Republika i Nemačka Demokratska. Poštovanje reda meni ostavlja više prostora za nesputanu maštu.

Gledam danas ovu decu. Pa ona su potpuno uslovljena sve novijom tehnologijom. Kad će da misle svojom glavom, kad će suštinski biti slobodna...

Eto, priča mi nedavno srednji sin kako je njegova drugarica htela da popizdi. Tako mi je rekao. Jer, kaže, njoj je modem crkô, a kad je najzad uspela da na kol-centru svog provajdera dobije živog sagovornika, taj joj je navodno kazao da ne brine, da će majstori na terenu doći najkasnije za dva sata. Samo da ne mrdne iz kuće. I tako pet dana, da bi se na posletku ispostavilo da uopšte nije bilo do modema, kapiraš ćale, „ona je mogla da trkne i kupi nov modem kao toliko puta do sada, da joj one dileje nisu rekly da ne mrdne!“

Kad se malo smirio, još mi je ispričao kako se ispostavilo da je u stvari bilo do ključeva trafo-stanice elektrodistribucije u kojoj operater te drugarice drži i svoja neka postrojenja, i kako radnici elektrodistribucije nisu hteli stanicu da otključaju van radnog vremena, dok su terenci operatera tek treće noći ustanovili da drugaričin modem ne radi zbog toga, s tim što su i pre i posle toga njoj nastavili da govore, kadgod bi ona sebe naterala da savlada onaj prepredeni algoritam telefonskog broja kol-centra koji čoveka izbacuje iz poziva taman kad treba da je prvi na redu, da još nisu prošla dva sata; da zapravo terenci dolaze u roku od dva dana; da je kvar malo ozbiljniji; da će novi kablovi morati preko krova; da trenutno duva jak vetar; da je cela ulica u kvaru, da nije samo taj modem u pitanju, te da...

– Bre, ćale, samo se kod nas kablovi još provlače preko krovova i bandera, pa gde mi to živimo! Hajde, reci mi, molim te! Kakva je ovo zemlja! Šta misliš, zašto je većina mojih drugara zapalila preko grane? Reci mi, molim te!

– Kaže se plizim – ogovorio sam tada sinu, ne bih li ga makar malo oraspoložio, mada sam se i sam pitao, stvarno, a što svako malo raskopavamo ulice, kad svi kablovi ostaju da vise u vazduhu, dok ispod pločnika jednom se polažu cevi za vodu, drugi put za grejanje, treći put ko zna za šta, kao da će se cevi ispod pločnika svađati ako budu položene odjednom. Palo mi je tad na pamet da se neke cevi možda polažu i zbog hemijskog čišćenja. Naime, palo mi je na pamet da, za promenu, umesto da odem na predavanje, napišem sopstvenu priču. U njoj ja nosim svoje telo na hemijsko. Prilikom njegovog preuzimanja, u radnji mi objašnjavaju kako je telo upropašćeno jer mi je na srcu ostala hemijska olovka, ali kako oni ne odgovaraju za takve olovke.

Rekao bih, međutim, da je sinovljeva drugarica malo preterala.

Ne, ne kažem ja da je ona izmislila celu tu priču u nastavcima oko jednog modema. Sirotica, sve i da hoće, ona to ne može. Kako bi i mogla, kad joj je moć sopstvenog izmišljaja na leri, pošto sve vreme čeka na virtuelnog čarobnjaka iz gajtana? Lepo sam rekao „na leri“, jer mala vozi auto svoje majke, koja je sa ocem negde napolju na duže. Otac ima službeni auto, objašnjava mi i dalje sin, ali malecka je po meni ipak sirotica, kad je sama u kući pa nema ko da trkne po modem kad joj kažu da majstori samo što nisu došli.

Već je vidim pomalo izbezumljenu.

Vidim kako joj svet ne samo staje, nego kako joj se već pomalo i raspada.

Dok ona, svojim svetlim očima vedrog pogleda nepohabanog mladunčeta, sad već nave-liko unezvereno gleda na sat. To sam hteo da kažem još pre sedam dana, dok sam zamišljao sinovljevu drugaricu i njene muke. Odjednom, i meni je pre nedelju dana nestao signal.

I meni su rekli da budem kod kuće; i meni su rekli da će terenci doći za dva sata, ali da će se pre toga svakako meni javiti.

Prvo su mi tako rekli, potom da još nisu prošla dva sata, pa da zapravo terenci dolaze u roku od dva dana. Zatim su mi kazali da je kvar malo ozbiljniji; da će novi kablovi morati preko krova; da trenutno duva jak vetar; da je cela ulica u kvaru, da nije samo taj modem u pitanju, te da...

Na kraju se ispostavilo da je kvar nastao kad je u obližnjoj zgradi izbio požar na instalacijama, kako su mi terenci objasnili kad su sedmog dana naišli potpuno nenajavljeno, u trenutku kad sam se spremao da makar svratim do kancelarije. Svih tih dana dok sam čekao majstore samo sam mislio kako će se moje kolege zabrinuti, a ja ne mogu da im se javim, kad sve mislim sad ću konačno na posao. Ovako, čitavu sedmicu sam bio odsečen od sebe i od sveta, ta ni televizor nisam imao!

Bez interneta i bez televizora nisam mogao da se izvestim o stvarnosti, a nisam mogao ni da se lično u nju uverim tako što bih, izlazeći iz kuće, barem požar u susedstvu primetio. Niti sam šta imao, niti sam išta mogao! Sva sreća, barem su mi sinovi bili pošteđeni ovakvog mog kidanja, jer se slučajno desilo da su sva trojica pošla, svako sa svojim trenerom, na pripreme izvan grada, pa sam im ja preko mobilnog slao samo smajlija...

Ali, moje kolege u kancelariji! Ionako samo vrebaju priliku kad će direktorka da bude odsutna... Svakako su mi se javljali, pitali me mejlovima zašto me nema... Skoro su nam menjali broj fiksnog telefona u kući, a na poslu i ne znaju da ipak koristim mobilni; ne znaju taj broj... Bez daljnjeg, biće veoma zabrinuti...

Najzad, kad već ne smeju da se zamajavaju kompjuterom u prisustvu nadobudne direktorke, jedino mene mogu da pitaju, naravno šapatom, kako se kaže konj, dva slova, a kako konj koji je besan, pet slova: ipak oni znaju šta ja sve znam!

Kako će bez mene!

Šta, ako pitanje bude glasilo „poznata kompozicija Edvarda Griga“?

Došlo mi je da siđem s uma dok sam tako bio bez signala, a još i više, dok sam te majstore čekao, da se već jednom popnu do našeg stana...

Čekao sam ih, znači, u svojevrsnom kućnom pritvoru, bez mogućnosti da makar prošetam i svojevoljno sebe isključim iz svega. Zato su mi šetnje i bitne, jer mi na pamet ne pada da sa sobom nosim još i lap-top ili smartfon u prirodu ili na put. Ali zaista mi je tada došlo da poludim, najpre zbog kolega, kažem.

Opet slučajno, valjda, desilo se da je za vreme mog kućnog pritvora direktora ostala i sama kod kuće, zbog nekakve teške prehlade. Kolege nisu takvu priliku propustile. Niko nije primetio da me uopšte nije bilo.

Čak ni „Per Gint“.